

- 7 Valentini Imperatoris dictum circa electionem Episcopi.
- 8 Melchisedi Imperatoris obsequium erga Ecclesiasticos.
- 9 Alexandri Magni reverentia erga Pontificem Judaeorum.
- 10 S. Franciscus Clericum praefrendum Angelo dicebat.
- 11 Tituli, quibus Clerici decorantur.
- 12 Episcoporum officium ordinare Clericos.
- 13 Forma Ordinum in quibus consistat?
- 14 Materia Ordinum quae?
- 15 Ordinis Sacramentum institutum à Christo Domino.
- 16 Ordinis Causa finalis quae?
- 17 Columba voluit super caput Sancti Joannis Chryso- stomi, dum sit Sacerdos.
- 18 Visio ejusdem Sancti in Missa, facta consecratio- ne.
- 19 Signa caelestia in electione SS. Pontificum Fabiani, Gregorii, ac Athanasii.
- 20 S. Remigius dum consecratur Episcopus radio caelesti tangitur.
- 21 Angeli vocantur Sacerdotes. Et sunt similes S. Jo: Baptiste.
- 22 S. Joannis Baptiste Sanguinis liquescens in ampul- la, dum celebratur Missa in Ecclesia Monialium Eremitarum Neapoli.

Alia duo sequuntur Quæstia ad generalem noti- am scitu necessaria, quæ sunt: Unum, quid sit Sacra- mentum Ordinis? Alterum, An omnes septem Ordines, & eorum singuli sint Sacramenta.

Quo ad Primum tres relatae sunt definitiones. Prima Magistri sententiarum diff. 24. quam refert etiam For- narius in addit. ad Summam Toleri post lib. 8. de Sa- crament. Ord. cap. 1. num. 1. & eam ponit etiam S. Tho- mas in Suppl. q. 34. art. 2. & est hujusmodi: Ordo est signaculum quoddam Ecclesie, quo spiritualis pote- stas traditur Ordinato. Dicitur Ordo, idest Sacra Ordi- natio, & actus ille, quem facit Episcopus, dum ordi- nat clericum; non autem gradus, seu officium, in quo remanet clericus post Ordinationem, communi utu vocatur Ordo, ut declaratum est supra Decif. 1. numer. 4. Dicitur Signaculum, per quod designatur cum materia Ordinationis, quæ est illud signum, seu instrumentum, quod traditur tangendum clerico per Episcopum, dum illum ordinat: tum character, qui imprimitur in anima ordinati, & est effectus Ordinati- onis. Dicitur spiritualis potestas &c. nam est alius effectus proprius hujus Sacramenti tradere potestatem spiri- tualem Ordinatis, ut bene, idoneè, ac perfectè exer- ceant ministerium Ordinis suscepti respectu Sacrificii Eucharistici, ad cuius servitium deputantur.

Secunda definitio fuit illa, quam notat Summa Diana in Verb. Ordo numer. 1. ita dicens: Ordo est Sa- cramentum nove legis, quo homines aliqui in Dei mini- sterium, spirituali potestate tradita, deputantur. Co- incidit cum superiori definitione, continens finem, & effectum sacre Ordinationis, idest deputare ho- mines ad ministerium Eucharisticum, & eis trade- re ad id peragendum spirituales potestates, remotè primò in Ordinibus minoribus; deinde proximè in majoribus, ultimò effectivè in Presbyteratu; & hinc est, quòd Simoni committeret, qui pro conferendis ordinibus lucrum temporale reciperet: nam in Ordine datur potestas spiritualis, ut ait ipsa Summa Diana d. Verb. Ordo, num. 1. in fine.

Tertia est illa, quam tradit Scotus in 4. sent. diff. 24. & refertur tum à Cotonio lib. 3. controv. n. 4. tum ab Eminentiss. Card. de Lauræa de Sacram. Ord. d. disp. 4. num. 47. & est ista: Ordo est institutio ali- cuius in gradu Ecclesie præeminente, cui convenit ali- quòd ministerium circa Eucharistiam exhibendum, fa-

cta à ministro idoneo, certa verba proferente, cum intentione debita, ministerium gradus illius signo ali- quo visibili representans, ex institutione Divina, eff- ficaciter significans gratiam præminentem, qua Or- dinatus dignè aliquòd ministerium exequatur. Hanc de- finitionem ipse Eminen. Cardin. de Lauræa appella- lat prolixam descriptionem Sacramenti Ordinis, sed est utilis, tamquam clara, & manifestè indicans tum essentiam hujus Sacramenti, tum ejus effectus, tum etiam quinque genera causarum, quæ concurrunt in hoc Ordinis Sacramento conficiendo. Dicitur, quòd est Institutio alicujus in gradu Ecclesie præeminente, quia essentia hujus Sacramenti consistit in confe- crando Ordinatam, & eum constituendo in statu ho- norifico, superiore cæteris Laicis, respectu officii Sacri, ad quod deputatur; omnis enim Clericus res- pectu suæ Ordinationis; & characteris spiritualis est dignior, & excelior quocumque Laico. cap. Cer- tum, 10. dist. cap. Si Imperator, 96. dist. cap. Duo sunt. cap. Novit. de Judic. cap. Solus. De Majorit. & Obed. Hinc Valentianus Imperator, mortuo Au- xentio Ariano Episcopo Mediolanensi, ad suffraga- neos Episcopos electos Successorem dixit: Talem in Pontificali Sede constituere procuratis, cui & Nos, qui gubernamus Imperium sincerè nostra capi- ta submittamus. caput. Valentianus, 63. dist. Prout à Melchide Imperatore dictum esse, fe erga Sacer- dotem tamquam filium erga Patrem, seu discipulum erga Magistrum semper futurum, refert Belletus Dis- quisit. Cleric. part. 1. De disciplina Cler. §. 1. num. 72. Imò Alexander Magnus, dum capta Gaza, ad de- structi onem Jerusalem pergeret, Summitum Sacerdo- tem, qui, ut illum exciperet, ei Pontificio ornatu indutus occurerat, equo descendit, genibus flexis adoravit; & Parmenioni ejus familiaris interroganti, quare illi viro ita se humiliaverit, respondit, se non hominem adorasse, sed Deum, cujus ille erat Sacerdos. Josephus Antiquit. Judaic. lib. 11. cap. 18. Divus Franciscus dicere solitus erat, si Angelum de caelo, & Sacerdotem simul obvius habuisset, fe Sacerdotis manibus prius osculum daturum, deinde Angelo reverentiam facturum. S. Bonavent. in Vita S. Franc. cap. 4. Et merito, nam Clericali caracte- re, & Sacramento Ordinis initiati, ac instituti vo- cantur in utroque Jure Reverendissimi. cap. Constan- tinus. §. Viris autem, 69. dist. cap. De persona 11. q. 1. cap. De crimine 15. q. 5. Authen. De Sanctissi- mis, ac Reverendissimis Episc. & Clericis. In rubro, & in nigro: Tenent vices Apostolorum. cap. Dominus noster. cap. Si quis Presbyter, 2. quest. 5. Dicuntur fa- miliares Christi. cap. Nulli, 3. qu. 1. & appellantur Angeli. cap. Sacerdotibus, 11. qu. 1. & pluribus aliis titulis exaltantur à S. Bernardo in Serm. Synod. à S. Jo: Chrysost. Rom. 2. in Epist. 2. ad Timot. & à Divo Au- gustino in Serm. ad fratres in Eremo. Neque habuisset digna videri debent nimis magna, quia subditur in definitione, talem honorificentiam dari Clericis ob eorum institutionem ad aliquòd ministerium circa Eu- charistiam exhibendum; idest circa verum Corpus Chri- sti, quo nihil dignius, nihil excellentius.

Dicitur, facta à ministro idoneo, & ecce causa In- strumentalis hujus deputacionis, nempe Episcopus, ad quem solum spectat ordinare Clericos. cap. Or- dinationes 83. dist. Concil. Tridentinum sess. 23. cap. 4. & Can. 7. intelligendo de Ordinibus Sacris, & minoribus ex officio; nam ex privilegio etiam Abba- tes, & simplices Sacerdotes possunt minores conferre, ut dicemus infra de Ministro hujus Sacramenti. Di- citur, Certa Verba proferente cum intentione debita; Et denotatur causa formalis, quia omnis Ordo ha- bet suam formam, quæ consistit in Verbis, in quo- rum prolataione perficitur Sacramentum; & de singu- lorum Ordinum forma infra disputabimus. Dicitur, Ministerium gradus illius signo aliquo visibili representans; & ecce causa materialis, quia omnis Ordo

Ordo habet suam materiam, in cujus traditione per- ficitur, idest rem illam, quam Ordinator tradit tan- gendam Clericis, accedentibus ad Ordinem. An au- tem materia ipsa sit instituta in specie à Christo Do- mino, vel ab Ecclesia? infra demonstrabitur. Dicitur, Ex institutione Divina. Et ecce causa efficiens Sa- cramenti, idest Christus Dominus; à quo hoc Sacra- mentum in ultima Cæna institutum fuit, quando ordinavit Apostolos in Sacerdotes, & Episcopos, tri- buens illis facultatem consecrandi Eucharistiam; dein auctoritatem absolvendi à peccatis post ejus Resurre- ctionem, ut præter Concilia, & SS. Patres docent ex Canonistis Cardin. Turrecremata in cap. Presby- ter num. 2. 23. dist. & alii plurimi, quos citat Fa- gnanus tom. 6. in cap. 1. de Cler. per salt. prom. num. 8. ex Scholasticis S. Thomas in 4. dist. 24. quest. 2. art. 3. ad 2. & alii gravissimi Theologi, quos cumulat Ma- strius in 4. sent. disp. 4. q. 1. num. 2. ubi reddit con- gruitatem institutionis hujus Sacramenti factæ à Chri- sto Domino, dicens: Et quia non expediebat, neque decens erat, ut omnibus promiscuè, & absque discrimi- ne hoc ministerium, & potestas (Consecrandi, & Absolvendi) competeret; opus placuit fuit, ut ipse Christus legitimam hanc potestatem in Ecclesia ad bec faciendam relinqueret; & ritum aliquem visibilem, seu sensibile signum institueret, quo talis potestas, & gradus certis quibusdam personis à legitimo Ministro communicaretur: & hic ritus, & hoc signum est Sacramentum Ordinis, de quo loquimur.

Ultimò dicitur in definitione: Efficaciter significans gratiam præminentem, qua Ordinatus dignè aliquòd ministerium exequatur. Quæ verba innunt causam finalem, ob quam institutum est hoc Ordinis Sacra- mentum; idest, ut detur gratia Ordinis, à quibus bene, & idoneè conficiatur, & ministrantur Sacra- menta; propterea ait Apostolus 2. Cor. 3. 6. Sufficien- tia nostra ex Deo est, qui & idoneos nos fecit ministros novi testamenti. Quem locum ibidem ita interpretatur Tirus, idest ad prædicandum Evangelium, Ecclesias fundandas, & Sacramenta administranda. Hanc gra- tiam que facit, ut Ordinati sint idonei ad officia suorum graduum rectè ministranda, non semel Deus aliquo signo visibili demonstrare voluit tum in Sacra Ordinatione multorum, tum in oblatione Sacrificii Eucharistici, quam ipsi faciebant ad Altare. De Sancto Joanne Chrysostomi, quo tempore fuit ordi- natus Sacerdos, hæc scribit Simeon Metaphrastes, ut legitur apud Surium tom. 1. pag. 203. Cum ad aram verò Sacram accessisset, & ipse quidem, ut fas exigat caput Pontifici submitisset, ipsi autem ejus manus suis- sent impostæ, miraculum quoddam hic quoque fecit Deus, & ostendit eum, qui initiabatur, esse dignum; & ex sua sententia illum dignatum fuisse Sacerdotio. Columba enim & colore alba, & specie valde pulchra Templum superius convolans, illico descendit, & inst- det capiti ejus, qui ordinabatur. Supervacaneum esset omnino immorari in interpretandis iis, quæ sunt mani- festa. Cui enim comperitur non est, hoc esse signum

Sancti Spiritus? Et de eodem dum sacrificaret, sub- dit idem Auctor: Dicitur enim, & multorum sermo- ne celebratur, quòd cum Divinum patrem consecrans ex- tolleret, totus à Deo afflatus, quibusdam signis videbat Dei Spiritum ad dona proposita descendere.

Consimilia sunt testimonia in electione & conse- cratione Episcoporum, que refert Cornelius à Lapi- de Comment. ad Epist. 1. Timot. cap. 1. Vers. 18. his verbis: Sic Eusebius lib. 6. Hist. cap. 25. notat, in electione Fabiani Pontificis columbam à caelo in eum de- lapsam. Sic S. Gregorius columba igne sibi incubantis indicio deprebensus, & designatus est Pontifex. Sic magnus ille Athanasius divinitus declaratus fuit B. Alex- andro Episcopo Alexandrino morientis, quòd sibi in Episcopatu esset successurus. Sed & de Sancto Remi- gio Episcopo Rhenensis Jo: Bonifacius Bagatta in Ad- mirand. tom. 2. lib. 6. cap. 6. num. 5. similia hæc ha-

bet: In ordinatione S. Remigii descendit subitò radius novi luminis super Sancti Viri verticem, ac si ipse Sol de caelo motus super eum decidisset. Placeat etiam Divine Omnipotentie huic miraculo aliquid addere; nam radio illustrante sensit capiti suo Unguenti Sacri infusum li- quorem, quototum ejus delictorum est caput.

Igitur ordinatio Sacra est Sacramentum à Christo Domino institutum, per quod infunditur in ordinatis gratia Divina, quæ facit eos habiles, & idoneos ad Sacra ministeria exercentia. Legitur in cap. Sacerdoti- bus 11. q. 1. quòd in divinis eloquiis Sacerdotes ali- quando Dii, aliquando Angeli vocantur, juxta illud Malach. 27. Labia Sacerdotis custodiunt scientiam, & legem requirunt ex ore ejus, quia Angelus Domini ex- citatum est; & assimilantur Sancto Præcuratori Bap- tiste, quia sicut iste Christum Redemptorem digito suo turbis ostendit, quando dixit ad illas: Ecce Agnus Dei, Ecce qui tollis peccata mundi. Jo: 1. 30. sic Ordinari Sacerdotes eadem verba proferunt toties quoties Sa- cram Eucharistiam fidelibus præbent. Et hujus simili- tudinis occasione sumpta observet studiosus Lector pro- digium Sanguinis Sancti Joannis Baptistæ, quòd serva- tur Neapoli apud Cœnobium Sacrarum Virginum, li- quescens quousque consumitur Sacrificium in Altari, super quo reponitur, referente, ac attestante eodem Bagatta d. tom. 2. lib. 3. cap. 6. in append. n. 1. his præ- cisis verbis: Sacramenti Ordinis certitudo, & veritas contra hereticorum perditionem, manifestè quotidie con- firmatur Neapoli Sanguine Sancti Joannis Baptistæ, in- tra perspicuum vas liquescens, dum Missa à Sacerdote tali Ordine initiato celebratur. Est Neapoli bubonum Sanguis in æde Parthenii Cœnobii Virginum Nostrum que Domine Eremitæ (vulgò Dayaromata) nuncupatur, & quæ olim admirando eo pignore illuc ex Asia con- venerunt. Post Sacrificii exordia, oblationemque, & præces consuetas, ubi ventum est ad Canonis verba Sa- cratoria, & ad panis, ac vini immolationem, con- versionemque in Corpus, & Sanguinem Domini, con- vultumque hoc illud momentum est, in quo Sanguis intra Phialam purpurascere, colliguescere, defluere in inam vitri regionem, ac fervere videtur; & tamdiu resolutus manet, quamdiu in Ara est Sacrificium. San- ctum Joannem Baptistam credas in sanguine sua vultus vivere, loqui, & ingeminare illud: Ecce Agnus Dei, Ecce qui tollis peccata mundi. Verè etenim hic Agnus in Sacrificio Missæ immolatur pro salute mundi. Hincque Bagatta,

Propterea ad tam sublime Sacrificium celebrandum, coram quo Sanguis Præcursoris fervet, ac purpurascit deputentur Clerici Sacras Ordinationes succipientes, specialis gratia decorandi, ut sint idonei ad ipsum cœ- leste Ministerium exequendum, ad quem finem illos idoneos faciendū institutum est hoc Ordinis Sacramen- tum. De altero Quæstio in Decisione sequenti.

DECISIO VI.
ARGUMENTUM.

Discutitur Quæstum? An singuli Ordines sint Sa- cramentum? Propositis quatuor opinionibus Doctorum. Prima asserit, solum Sacrosalem Ordinem esse Sacramentum. Secunda, quòd soli tres Sacri, non autem quatuor Minores. Tercia, quòd Sacramenta sunt singuli septem, & quatuor Minores tantum sunt Sacramenta. Amplectitur hæc Quarta opinio, & redditur ratio, ob quam singuli septem Ordines habent veram rationem Sacramenti. Respondetur XV. argumentis contrariis, & ostenditur, est om- nes Ordines sint Sacramenta, tamen non facere pre- tem, sed unum Sacramentum. Eruditiones plures de Usu omnium septem Ordinum in primitiva Ec- clesia.

S U M M A R I U M .

- 1 Omnes Ordines an sint Sacramenta?
- 2 Sacramenta Ecclesie sunt septem tantum.
- 3 Ordo quam facultatem tribuat?
- 4 Confessio sacramentalis an promittenda ab Ordinandis?
- 5 Urbani II. difficile dictum circa Ordines. Et num. 35.
- 6 Materia Ordinum an sit variabilis.
- 7 Diaconi ab Apostolis ordinati quodnam habebant officium?
- 8 SS. Anacleti, & Damasi dictum difficile de Ordinibus.
- 9 Ordo ad quid datur?
- 10 Catechismus ante Baptismum est quid sacramentale.
- 11 Sacramentum ordinis quas inferat obligationes.
- 12 Abbates an conferant Ordines minores?
- 13 Ordinatus an possit contrahere Matrimonium?
- 14 Ordines minores ad quem finem inventi?
- 15 Acolythi an essent in primitiva Ecclesia?
- 16 Episcopatus Ordo an sit sacramentum? Et num. 20. & 23.
- 17 Dissidium inter DD. an omnes Ordines sint Sacramenta?
- 18 Sacerdotii Ordo est verè sacramentum: de aliis omnibus Ordinibus plures negant.
- 19 Ordines sacros esse Sacramenta, non etiam minores qui teneant?
- 21 Septem Ordines esse omnes Sacramenta, qui doceant?
- 22 Presbyteratus Ordo est sacramentum; & hoc de fide.
- 24 Diaconatus, & Subdiaconatus sunt vera Sacramenta.
- 25 Sacramenta sunt omnes minores Ordines.
- 26 Usus antiquissimus conferendi Ordines minores.
- 27 Esque fuisse Sacramenta.
- 28 Septem Ordines cur non sint septem Sacramenta, sed unum?
- 29 Domini Veneti unus Principatus, & plures Magistratus.
- 30 Sacramentum Ordinis consideratur in genere, & in specie.
- 31 Iustitia ut genus est Virtus Cardinalis habens sub se varias species virtutum, & que sint?
- 32 Ordinatus in minoribus que gratia datur?
- 33 Contritio saltem promittenda ab Ordinandis.
- 34 Ordinatus exerceans suum officium in mortali an noverit peccet?
- 35 Traditio Apostolica de Ordinibus à Christo institutis.
- 36 Christus qualiter instituerit materiam Ordinum?
- 37 Eucharistia antiquitus ministrabatur à Diaconis.
- 38 Sacerdotum Ordines, id est gradus duo.
- 39 Chærepsicopi erant molesti in Ecclesia idè delecti.
- 40 Castitas in Subdiacono cur introducitur?
- 41 Clericus Matrimonium contrahens retinet characterem.
- 42 Minores Ordines erant in primitiva Ecclesia.
- 43 Acolythi Græci, est Latine Minister.
- 44 Diaconis antiquitus ministeria minorum Ordinum demandata.

Alterum quæsitum in præcedenti Decisione propositum, & in præfenti resolvendum est, Utrum omnes septem Ordines sint Sacramenta, & unusquisque eorum habeat veram rationem Sacramenti? Et prima fronte videtur respondendum negativè ob sequentes rationes, motiva, ac difficultates.

1 Primò, quia Sacramenta Ecclesie sunt tantummodo septem. Concil. Trident. sess. 7. Can. 1. Sed si Ordines singuli essent Sacramenta, omnia simul

essent tredecim. Ergo singuli Ordines non sunt Sacramenta.

Secundò, Illud solum est Sacramentum Ordinis, quo tribuitur potestas faciendi id, quod sine illo Ordine à nemine fieri potest. Sed sic est, quod omnes actus Ordinum, excepto Sacerdotio, à non ordinatis fieri possunt. Ergo omnes Ordines non sunt Sacramenta.

Tertiò, Si omnes Ordines essent Sacramenta, præcipere Ecclesia, ut nullus initiaretur sine in minoribus, sive in majoribus, nisi præmissa Sacramentali Confessione, ne obicem poneret gratiæ, quam tribuunt Sacramenta. Sed nullibi constat de hoc præcepto; neque initiandi obligantur ad præd. confitendum. Ergo non sunt Sacramenta.

Quartò, Ad hoc ut omnes Ordines essent Sacramenta, constare deberet, eos omnes esse à Christo Domino institutos. Sed de hac institutione in Scriptura Sacra non constat; imò Urbanus II. in cap. Natus in Episcopum 60. dist. ait: Sacros Ordines dicitur Presbyteratum, & Diaconatum; hos siquidem solos primitiva legitur habuisse Ecclesia. Ergo.

Quintò, Si omnes Ordines essent Sacramenta à Christo instituta, haberent suam materiam, & formam invariabilem ab initio Ecclesie usque adhuc. Sed materia, & forma Ordinum præsentium temporum differt ab illa antiquorum; nam, exempli gratia, Diaconi ordinabantur per solam manuum impositionem, ut de primitivis per Diaconis habetur Act. 6. 6. ibi: Et orantes imposuerunt eis manus. Nunc ordinantur per traditionem libri Evangeliorum, ut infra Decif. XXIX. Ergo.

Sextò, Eatenus Ordines dicuntur Sacramenta, quatenus videntur instituti pro ministerio Altaris, & Eucharistia conficienda. Sed primi Diaconi fuerunt instituti ab Apostolis, non ut ministrarent in Altari, & in Sacrificio Eucharistico; sed ut ministrarent mensis; cum enim factum esset murmur Græcorum adversus Hebræos, eò quod dispicerentur in ministerio quotidiano viduæ eorum, dixerunt Apostoli, Non est æquum nos derelinquere verbum Dei, & ministrare mensis; undè constituerunt septem Diaconos super hoc opus. Act. 6. 2.

Septimò, S. Anacletus Papa, qui fuit electus Anno 102. in Epist. 3. quæ habetur in primo Tomo Conciliorum, pag. mibi 308. loquens de Episcopis, ac de Presbyteris dicit: Amplius, quam isti duo Ordines nec nobis à Deo collati sunt, nec Apostoli docuerunt. Idem confirmat S. Damasus Papa electus Anno 367. in Epist. 4. eod. tom. 1. Concil. pag. 412. loquens de Episcopis, & Presbyteris ibi: Nam non amplius, quam duos Ordines inter discipulo Domini esse cognovimus. Ergo si duo tantum Ordines; alii omnes non possunt esse Sacramenta.

Octavò, Sicut Baptismus datur, ut homo possit suscipere alia Sacramenta; sic Ordo confertur, ut ordinatus valeat Eucharistiam consecrare. Sed nullus Ordo dat hanc facultatem, nisi Sacerdotium. Ergo præter illud alii Ordines non sunt Sacramenta.

Nonò, Preparatio quæ fit ad Sacramentum Baptismi per Catechismum, & ad Sacramentum Matrimonii per Sponsalia non sunt Sacramenta, sed sacramentalia. Ergo Ordines inferiores Sacerdotio reputandi sunt preparationes, & sacramentalia, non autem Sacramenta.

Decimò, Si omnes Ordines essent Sacramenta, 11 omnes haberent obligationem continentie, & recitandi Horas Canonicas. Sed consequens non est verum; Ergo neque antecedens.

Undecimò, Sacramentum Ordinis non potest conferri nisi ab Episcopo. Sed Ordines minores conferuntur etiam à simplici Abbate. cap. Quoniam, 96. dist. Ergo saltem hi non sunt Sacramenta. Sed sacramentalia, & humani ritus introducti à Ecclesia.

Duodecimò, Si Ordines minores essent Sacramenta, illis initiatus esset perpetuò distinctus à cætu sæcularium,

rium, prout est Religiosus professus; nec posset pro libito fieri Laicus; & sine dispensatione Matrimonium contrahere. Sed totum contrarium videmus quotidie in praxi. Ergo saltem minores Ordines non sunt Sacramenta.

Decimotertio, Sacramentum Ordinis institutum fuit ad hunc finem, ut ab eo daretur ordinato facultas consecrandi Eucharistiam, vel immediatè, ut in Sacerdote, vel mediatè, ut in Diacono, & Subdiacono, qui ei in Altari deserviunt. Sed Ordines minores huic fini non deserviunt; sed ad disponendum populum, ut ex officio Ollarii, Lectoris, & Exorcistæ patet. Ergo hi non sunt Sacramenta.

Decimoquartò, Si minores Ordines essent Sacramenta, reperirentur semper fuisse omnes quatuor etiam in primitiva Ecclesia. Sed tunc Acolythi non erant, ut ex Epist. 11. S. Ignatii Martyris, de qua supra in Decif. III. num. 39. imò in ipsa referuntur, tunc fuisse in usu alii Ordines Clericorum, nempe Cantores, Janitores, Laborantes, & alii. Ergo cum quatuor minores olim non omnes existerent; & præter eos alii forent, non sunt Sacramenta.

Decimoquintò, & ultimò, Neque Episcopatus Ordo videtur esse Sacramentum ea ratione, quia, si Sacramentum esset, validè posset conferri non Sacerdoti. Sed consequens est falsum, ut probatum est supra d. Decif. III. n. 29. Ergo & antecedens.

Hæc sunt argumenta, quæ inter Catholicos tam Canonistas, quam Theologos agitantur; & ob quæ dissidium magnum est inter illos circa hanc Quæstionem, An omnes Ordines sint Sacramenta, & eorum quilibet habeat veram rationem Sacramenti in se? & cum talis Quæstio nunquam fuerit decisa ab Ecclesia; nec sit determinatum ab aliquo Pontifice, vel Concilio, quid sit tenendum de fide, propterea circa hanc controversiam quatuor fidei Doctorum Catholicorum opiniones.

Prima asserit, solum Sacerdotium esse Sacramentum, alios vero Ordines, sive majores, sive minores esse Sacramentalia, & solum Sacerdotium fuisse à Christo institutum, Diaconatum vero, Subdiaconatum, aliosque Ordines minores fuisse postmodum ab Ecclesia, sive ab ipsi Apostolis adinventos, & institutos ad majorem venerationem, & obsequium Ordinis Sacerdotalis; ac proinde nequaquam eos habere vim, & rationem Sacramenti; & pro hac opinione citantur Durandus, Victoria, Cajetanus, Ledesma, Camerota & alii, quos citat Sanchez in Consil. Moral. lib. 7. c. 1. dub. 7. & Gobatus traã. 8. n. 15.

Secunda opinio asserit solum tres Ordines majores esse Sacramentum, scilicet Sacerdotium, Diaconatum, & Subdiaconatum, minores vero esse Sacramentalia. Ita Michael Medina, Soto, Navarrus, Arcudius, Meratius, & alii, inter quos Vasquez disp. 237. qui ex professo hanc opinionem defendit. Morinus de Sacram. Ord. part. 3. Exerc. XI.

Tertia opinio tenet, omnes septem Ordines tam majores, quam minores, nec non etiam Episcopatum esse Sacramenta, & veram Sacramenti rationem singulos habere; & hanc tenent Scotistæ ex mente, ut ajunt, subtilissimi Doctoris, qui tamen circa Episcopatum non satis se declarat, ut inquit Magistrus in 4. Sent. d. disp. 4. num. 19. in fine. Et ita tenent Altitiodensis, Paludanus, Almainus, & alii, quos allegat & sequitur Emin. Cardin. de Lauræa de Sacram. Ord. disp. 7. art. 5. per tot.

Quarta vero opinio communis, & apud Thomistas accepta, & defensa concedit, omnes septem Ordines tres scilicet majores, & quatuor minores esse Sacramenta, & omnes habere Sacramenti rationem; Episcopatum vero fuisse quidem à Christo institutum præter Sacerdotium, & ultra ipsum spiritualem quandam addere potestatem, propriè tamen, & de per se non esse Ordinem, neque Sacramentum distinctum à Sacerdotio. Ita omnes Thomistæ juxta doctrinam Angelici Doct.

ris in Suppl. p. 3. qu. 37. art. 2. & qu. 40. art. 5. Gonetus tom. 5. traã. 7. disp. 2. & Layman. de Sacram. Ord. lib. 5. traã. 9. cap. 3. n. 4. usque in finem.

Circa has opiniones dicendum est, esse certum, ac de fide, quod Sacerdotium est verum Sacramentum, & immediatè à Christo Domino institutum, ac Apostolis collatum eadem ipsa nocte Cenæ, qua instituit Sacramentum, & Sacrificium Eucharistie; & fecit eisdem Apostolos Sacerdotes novi Testamenti, ut habetur in Concil. Trident. sess. 23. cap. 1. Et patet ab effectu, nam per Sacerdotium confertur Presbyteris potestas supernaturalis, & divina tum conficiendi Eucharistie Sacramentum, tum absolvendi fideles à peccatis: ergo si de aliquo Ordine verificari debet, quod sit Sacramentum; maximè de Sacerdotio id est asserendum. Gonetus d. disp. 2. f. 1. num. 5. Layman. d. lib. 5. traã. 9. cap. 4. Eminentiss. Cardin. de Lauræa d. disp. 6. art. 7. num. 149. Gobatus d. traã. 8. num. 15. & Magistrus d. disp. 40. n. 20. & 21. ubi tamquam egregius Scotista subdit; etiam Episcopatus Ordinem esse verum Sacramentum, quia immediatè fuit à Christo Domino institutus, confert gratiam, imprimi characterem, dat potestatem ordinandi, & confirmandi; quas functiones, & ministeria simplices Sacerdotes facere non possunt. Hoc idem docent cæteri de Schola subtilissimi, quos refert Sanchez dist. lib. 7. consil. Moral. cap. 1. dub. 9. num. 1. & num. 4. ubi Scotistis adheret. Caterum Thomistæ constanter tenent, Episcopatum non esse Ordinem de per se distinctum, quia ordinari non potest Episcopus, qui non est Presbyter, & si ordinaretur sine Presbyterio, neque posset validè conficere Eucharistiam, neque validè Clericos ordinare; idè negant per Episcopatum imprimi novum characterem; sed dicunt, characterem Sacerdotalem extendi per novum modum superadditum, cujus virtute potest Episcopus conferre alios, & Confirmationis, & Ordinis Sacramenta, & quamvis in illa extensione characteris Sacerdotalis detur nova gratia, attamen consecratio Episcopalis non est Sacramentum distinctum ab Ordine Presbyteratus; sed est hujus Ordinis Presbyteratus complementum, & sic cum eo unum, & idem Sacramentum. Ideo hoc unum, & idem Sacramentum est efficax, & potens in simplici Presbytero ad consecrandam Eucharistiam, & illam offerendam in Altari; in Episcopo autem consecrato, ob prædictam extensionem characteris, & perfectissimum complementum Sacerdotii, valet ad alios Clericos ordinandos, ac fideles confirmandos, cæteraque munia Episcopalia obeunda. Layman. dist. lib. 5. traã. 9. cap. 3. num. 6. Bonacina, qui alios cumulat, de Sacram. Ord. tom. 1. disp. 8. quæst. Unica, punct. 1. numer. 3. novissimè Salmanticenses de eod. Sacram. Ord. traã. 8. cap. 1. num. 29. & seqq.

Quò verò ad Ordines Diaconatum, & Subdiaconatum, pariter dicendum est, utrumque esse Sacramentum, & eorum quemlibet veram Sacramenti rationem habere. De Diaconatu constat, quia illi primi Septem Diaconi ordinati fuerunt ab Apostolis per manuum impositionem, quæ est ritus conficiendi Sacramentum. Act. 6. 9. in hoc ordine confertur gratia; & ejus institutio est à Christo, ut ait Concil. Trid. d. sess. 23. can. 6. ibi: Hierarchiam Ecclesiasticam esse à Christo Domino institutam, & ipsam consistere Episcopis, Presbyteris, & Ministris. Per ministros autem negari non potest, quòd non veniant Diaconi, & Subdiaconi, qui Sacerdoti celebranti assistunt. Facit Epistola Anastasii Secundi Anno 496. qui ad Anastasium Imperatorem cap. 7. scribens dicit: Per ordinationem Presbyteri, & Diaconi conferri gratiam Sacramenti. De Subdiaconatu autem intellexit Concilium Florentinum, quòd sit Sacramentum, quando dixit, materiam Sacramenti Ordinis esse rem illam, quæ traditur ab Episcopo, & statim dedit exemplum de Sacerdotio, de Diaconatu, & de

Subdiaconatu; quod non fecisset, nisi censuisset, ordinationem Subdiaconi esse verum, & proprium Ordinis Sacramentum. Uterius à SS. Patribus Subdiaconatus refertur inter Ordines majores, ut ait Concil. Trident. d. sess. 23. cap. 2. & perspicue invenitur extitisse ab ipso Ecclesiæ exordio, & de eo fit mentio in Can. 42. *Apostol.* his Verbis: *Hypodiacocon, vel Lector, vel Cantor similia faciens* (id est aleis, vel ebrietatibus vacans) *vel esset, vel segregetur*. Et ponitur à S. Clemente Papa in *Constit. Apostol.* lib. 8. cap. 21. cumque huic Ordini annexum sit votum solemne castitatis, necesse est, ut ordinato conferat specialem gratiam pro illo observando, & sic quod sit Sacramentum.

25 Pro Ordinibus minoribus, quod quilibet eorum sit Sacramentum, deducitur ex eodem Concilio Florentino innuente materiam, & formam etiam istorum; de illa, dum ait: *Et similiter de aliis* (id est de quatuor minoribus) *per verum ad sua ministeria pertinentium assignationem*; de illa: *Et sic de aliorum Ordinum formis, prout in Pontificali Romano continentur*. Hoc idem innuit Concilium Tridentinum d. sess. 23. cap. 3. *Et can. 3.* ubi nominatis omnibus Ordinibus majoribus, & minoribus, subdit, per Sacram Ordinationem conferri gratiam, & Ordinem esse verum, & proprium Sacramentum; deinde cap. 4. subdit, Episcopos habere pro officio, *et conferre Confirmationis Sacramentum, et ministros Ecclesie ordinare*, completens tam in majoribus, quam in minoribus initiandos: *Et can. 6.* definit, Hierarchiam Ecclesiasticam constanter ex Episcopis, & Presbyteris, & Ministris esse divina ordinatione institutam, & sic significat etiam minores Ordines & à Christo esse institutos, & eorum singulos esse Sacramentum.

26 Accedit antiquissimus usus Ecclesiæ conferendi hos Ordines minores per traditionem materiam, & prolationem propriæ formæ, & quod illorum collatio fuerit semper irrefragabilis, indelebilis, & irrevocabilis; ex quibus inferitur, eos habere veram rationem Sacramenti, alias possent reiterari, prout fit de Consecratione Calcis, Altaris, & similium, & ex hac irrefragabilitate inferitur etiam ad impressionem characteris, & ex hoc ad esse Sacramenti. Tandem facit, ex antiquissima Patrum, & Ecclesiæ traditione hos omnes septem Ordines reputatos fuisse esse Sacramenta, à Christo Domino (et si de eorum initio non constat) instituta, & ut de talibus mentionem fecisse S. Ignatium Martyrem dicit Epistolæ 11. ad Antiochenos, S. Dionysium de Ecclesiæ Hierarchia. S. Clementem lib. 8. *Constit. 22.* S. Cajum Papam, ut supra Decis. 4. num. 16. & habetur in cap. 1. dist. 77. & in Concilio Romano S. Sylvestri Papam, can. 5. & prout ex his omnibus Theologi concludenter deducunt, ipsos omnes Ordines esse verè ac propriè Sacramenta, ut latius demonstrabimus infra, cum singillatim de unoquoque eorum tractabimus; & uniuscuiusque materiam, formamque referemus, ut concorditer firmant Layman alios adducens d. lib. 5. tract. 9. cap. 4. Sanchez in *Constit. Moral.* d. lib. 7. cap. 1. dub. 7. ubi plurimos Theologos, & Canonistas sic sentientes cumulatur. Salmanticenses d. tract. 8. cap. 1. num. 14. Maffrui d. disp. 4. num. 24. ubi ita loquitur: *Cum ergo videamus septem hos Ordines, etiam minores includendo, eodem modo, et sub eisdem signis sensibilibus, scilicet forma, et materia in universa Ecclesia in usu, et praxi semper habitos fuisse; nec reperitur quando primo hæc instituta sit facta ab Ecclesia, vel aliquo Concilio, vel Decreto Papali, aut etiam ab ipsis Apostolis; hinc sufficienter deducitur, hos omnes Ordines sub his formis, et materiis à Christo Domino fuisse immediatè institutos, et semper habitos fuisse pro Sacramentis.*

His ita firmatis, restat, ut argumentis in contrarium supra adductis breviter respondeamus juxta doctrinam Salmanticensium, qui inter Thomistas, sunt egregii, & ejusdem Maffrui, inter Scotistas eximii.

Ad Primum itaque respondetur, quod licet omnes Septem Ordines, & eorum singuli sint verè, & propriè Sacramenta, nihilominus non sunt septem Sacramenta, sed unum Sacramentum tantum omnes simul unitate, quam habent inter se ad unum completum Ordinem, nempe ad Sacerdotium, in quo omnes plenitudo existit. Ita ex mente S. Thomæ Salmanticenses dicit tract. 8. cap. 1. num. 17. ubi dant exemplum de potestate Monarchica in aliquo Regno, quæ una est, et si repetitur in diversis gradibus Ministrorum, ut Proregis, Ministrorum, & similium; quod clarius resuget in Serenissimo Domino Veneto, in quo unus simpliciter est Principatus, sed reperitur in diversis Consiliis divisus quo ad exercitium, videlicet in Consilio de Quadraginta Civili, & Criminali, novo, & veteri, in Consilio de Decem, in Consilio Rogatorum; quæ tamen diversa Consilia, et si Supreme Autoritatis, non sunt plures, aut diversi Principatus, sed unus tantum unitate, quam habent inter se ad perfectum, & plenissimum Dominium totius Republicæ, residens in Serenissimo Majori Consilio ex omnibus Nobilibus Venetis, ac Patriciis constitutum. Ita de unitate Ordinum, respectu ad Presbyteratum, est dicendum; cum enim omnes tendant ad perfectionem Sacerdotii, in quo completur Dignitas Sacramenti; non dicuntur septem Sacramenta Ordinis, sed unum tantum.

Allo modo Scotisæ respondet, omnes septem Ordines non facere septem Sacramenta, sed esse unum Sacramentum unitate generis propinqui, quod est Ordo, & est genus subalternum, quia respectu ad septem Sacramenta Ecclesiæ Ordo est species; respectu verò septem specierum Ordinum sub illo contentorum est genus unicum habens naturam, quæ persisterit, & completur in Sacerdotio. Ita Maffrui in cit. disp. 4. de *Sacram. Ordin.* num. 18. ubi dicit exemplum de Virtutibus Cardinalibus, quæ in specie sunt plures, & tamen omnes continentur sub genere virtutis moralis, quæ in se una censetur. Apertè ego dicere ita: *Justitia in genere est virtus Cardinalis, & quidem Una tantum Virtus; at sub se habet plures species, nam Justitia alia est legalis, alia particularis, alia est punitiva, alia distributiva, alia commutativa; & huic commutativæ assignantur alie species, quas DD. vocant potentiales, & sunt Religio, Pietas, Observantia, Gratia, Gratitude, Veritas, Amicitia, & Liberalitas. S. Thom. 2. 2. qu. 80. Emin. Card. de Lauræa in 3. *Sent. tom. 2. de Virtutib. disp. 18. art. 8. num. 200.* ubi ait, quod probabilissimum est, omnes prælatas Justitiæ species essentialiter inter se differre. Modò ad rem nostram: *Justitia tamquam Virtus Cardinalis in genere habet sub se prædictas plures species. Omnes species prædictæ habent esse, & propriam rationem virtutis Justitiæ, at non sunt plures virtutes Cardinales, sed una tantum, nempe Justitia, quia sub hoc genere Justitiæ continentur, & ad hanc virtutem perficiendam, & complendam omnes tendunt, & aspirant, ut ex omnibus simul sumptis resultet integra, ac perfecta Virtus Cardinalis, quæ appellatur Justitia.* Igitur simili modo omnes species, & gradus Ordinum sunt quidem Sacramenta, sed faciunt unum Sacramentum Ordinis, quia tendunt ad perfectionem ejusdem Sacramenti; quod persisterit, & completur in Sacerdotio.*

Ad Secundum argumentum respondetur; quod in Sacramento Ordinis Presbyteratus dat facultatem consecrandi, sine qua nemo potest exercere validè actum illum; alii Ordines dant potestatem, non ad validè, sed ad bene exercendos actus proprios eorumdem Ordinum. At per hoc non inferitur, quod non sint Sacramenta, quia sine illis, etiam Laici possunt eisdem actus exercere; nam exercent, sed non ita bene: prout dici potest de Sacramentis Confirmationis, ac Extremæ Unionis, sine quibus possunt fideles consecrari fidem, & resistere tentationibus Diaboli; sed

sed non cum tanta energia, quanta si dicta Sacramenta recepissent. Ita Salmanticenses d. tract. 8. cap. 1. num. 18. & Maffrui dicit disp. 4. num. 29. *Verf. Ad confirmationem.*

Ad Tertium respondetur, Ecclesiam expressè non præcipere confessionem Sacramentalem in suscipiendis Ordinibus, sed ejus mentem esse, ut in gratia recipiantur, saltem præmissa contritione, ubi quis esset in mortali, prout etiam de Sacramento Confirmationis, & de Sacramento Matrimonii idem sentit. Igitur ex hoc non valet consequentia, quod omnes Ordines non habeant veram rationem Sacramenti, prout confirmatio, & Matrimonium Sacramenta sunt, etsi præfata obligatio non sit imposita suscipientibus contentum, antequam illa suscipiant. Ita Valentia, Trullench, Avela, & alii apud Bonacinam de *Sacram. Ord. tom. 1. disp. 8. qu. Unica præli. 2. in fine.* Addens ex hoc (quod non placet, ut infra dicemus) Ordinationem exercentem in mortali actum sui Ordinis non peccare mortaliter, nisi fit Sacerdos, & celebret.

Ad Quartum argumentum respondetur, omnes Ordines esse à Christo Domino institutos, & licet de omnibus non loquatur Scriptura Sacra, de eis testatur Traditio Ecclesiæ à tempore Apostolorum recepta, ut habetur in Concilio Trident. *Sess. 23. cap. 2.* Neque obstat dictum Urbani II. in cap. Nullus in *Episcopum eligatur nisi in Sacris Ordinibus religiose vivens fuerit inventus.* Postea declaravit quinam tunc temporis essent Ordines Sacri? & dixit esse Diaconatum, & Subdiaconatum; subdens *hos fideles solos primitivè legiti habuisse Ecclesia, & dicere voluit, quod eo tempore Ecclesia repouerat Presbyteratum, & Diaconatum tantum modò inter Ordines Sacros; tunc enim Subdiaconatus non numerabatur inter Ordines Sacros, ut ait Glossa ibi in *Verb. Habuisse.* Quæ notat, quod nihilominus erat in usu tempore Apostolorum, ut in cap. *Episcopus 33. dist.* Igitur, ait Urbanus II. quod soli duo erant Ordines Sacri; non verò, quod non essent alii Ordines, quàm duo.*

Ad Quintum respondetur ex communi Theologorum, & Canonistarum doctrina, Christum Dominum in omnibus Ordinibus instituisse materiam, & formam generice, ut utraque esset in rebus sensibilibus, quæ haberent vim denotandi potestatem eorumdem Ordinum: voluit autem relinquere Ecclesiæ facultatem determinandi in specie ipsam materiam, & formam; & hinc est, quod in initio Ecclesiæ Diaconi ordinabantur per solam manuum impositionem, deinde per traditionem libri Evangeliorum. Maffrui d. disp. 4. n. 36. ut latius dicetur infra, dum agemus de materia, & forma omnium Ordinum.

Ad Sextum argumentum respondetur, Diaconos fuisse electos ab Apostolis non tantum ut obviarent lamentationibus viduarum Græcarum, quæ despiciebantur circa mensas à Judæis; sed præcipue ut ministrarent Eucharistiæ, & deservirent Altari, juxta illud *Ait. 2. 42.* *Erant autem perseverantes in doctrina Apostolorum, et communicatione fractionis panis, et orationibus.* Undè Ecclesia in laudem S. Laurentii Martyris, & Diaconi refert in ejus officio verba, quæ ipse protulit ad S. Xilium Pontificem euntem ad martyrium: *Quo progrederis sine filio Patris? Quo Sacerdos sancte sine Diacono properas? Cui commissi Dominici Sanguinis dispensationem.* Hoc idem pluribus DD. citatis confirmat Emin. Card. Brancatius in *Opusculo de Benedic. Diacon. pag. 248.*

Ad Septimum respondetur, S. Anacletum Papam, & S. Damasum non dixisse, Christum Dominum instituisse tantum Ordines duos, Episcopatum, & Presbyteratum, nullis autem alios ministros; quia, ut ex lectura earum Epistolarum manifestè constat, affirmant prædicti Pontifices, duos tantum esse Ordines, id est gradus Sacerdotum, unum majorem, qui sunt Episcopi, alterum inferiorem, qui sunt simplices Sacerdotes Sacramento Ordinis.

tes; & sic loquebantur ad eliminandum gradum spirituum Choreficoporum, qui tunc invaluerat in Ecclesia non sine magna molestia Episcoporum, quorum munia Pontificalia ipsi Choreficopi sibi usurpabant. De his plura Gonzalez in cap. 1. de *Privilegiis, et excof. Privileg.* num. 7. tom. 5. pag. 335. & Barbosa de *Jure Ecclesiæ Univ. lib. 1. cap. 15. et 16.*

Ad Octavum respondetur negando paritatem inter Sacramentum Baptismi, & Ordinis; illud enim datur, ut omnes baptizati possint recipere Sacramenta; illud verò ut solus Sacerdos possit consecrare Eucharistiam; Clerici verò inferiorem gradum, ut valeant inferire Sacerdoti celebranti, & se disponere ad suscipiendum Sacerdotium; ad cuius culmen dignitatis non conveniebat unico saltu pervenire; sed gradatim ministrando, & inserviando in minoribus se preparare. Ita Maffrui d. disp. 4. num. 29.

Ad Nonum pariter respondetur, esse quidem Sacramentalia ut ritus, & cæremonia ante Baptismum, & sponsalia ante Matrimonium: sed Ordinationes sacræ in minoribus ordinibus esse Sacramenta, quia conferunt gratiam, imprimunt characterem, & dant potestatem exercendi officia propria eorumdem graduum. Maffrui *ibid.* d. num. 29.

Ad Decimum negatur consequentia, quia nullus Ordo sine major, five minor de necessitate Sacramenti requirit continentiam, & horum canonicam recitationem. Sed hæc obligationes inducæ sunt de Præcepto Ecclesiæ in majoribus Ordinibus ob reverentiam gradus, & sanctitatem requisitam in tanta propinquitate ad Altare, & ad Divinum Sacrificium.

Ad Undecimum respondetur, nihil officere, quod minores Ordines sint Sacramenta, & possint conferri ab Abbate, vel à simplici Sacerdote ex privilegio Papæ, ut dicemus infra de Ministro hujus Sacramenti; quia cum Ordines minores sint remoti à consecratione Eucharistiæ, nullum est inconveniens, quod non solum ab Episcopis, sed etiam à Presbyteris privilegialiter conferantur. Maffrui d. disp. 4. n. 32.

Ad Duodecimum rursus negatur consequentia; quia transitus ad Laicalem statum, & Matrimonium, quem 4. faciunt sæpè ordinati in minoribus, non procedit ex deletionem characteris, neque ex eo, quod Ordines non fuerint Sacramenta; sed quia id est eis permittitur ab Ecclesia, quæ non obligat ad perseverandum in statu Clericali, nisi quando receptus fuit Ordo Sacri, cui annexum est votum solemne castitatis.

Ad Decimumtertium respondetur, etiam minores Ordines institutos fuisse ad interveniendum Sacerdoti consecranti Eucharistiæ, est remota, tum quia opus est aperire Ecclesiam, introducere in eam fideles, & expellere infideles; tum quia iidem fideles sunt adaptandi ad recipiendam Sanctissimam Eucharistiæ, quod fit per instructionem in doctrina Christiana, & aliis mysteriis fidei, & in his omnibus officiis ordinati in minoribus cooperantur in obsequium Ordinis Sacerdotalis. Præterquam quod disponent seipsos ad ascensum illius sublimis gradus, laborando in Ecclesia, & interveniendo in minoribus.

Ad Decimumquartum respondetur; quod ex traditione Ecclesiæ constat, Ordines minores sæpè extitisse etiam ab ejus initio, ut ex decreto S. Cajii Papæ & S. Sylvestri, de quibus supra Decis. IV. num. 16. imò ex Epistola S. Cornelii Papæ, qui horum Pontificum fuit prædecessor, de qua in Decis. III. n. 39. Neque obstat, quod apud primi sæculi Patres, Apostolorum discipulos non legantur, aut reperiantur *Acolythi*, nam S. Clemens Papa lib. 3. *Constit. Apostol.* cap. 11. commemorat *Diaconos, Lectores, Ministros, Cantores, et Janitores*; observat autem doctissimus Maffrui d. disp. 4. num. 34. quod hæc vox *Acolythi* est vox Græca, quæ Latine sonat, & interpretatur *Minister*; & ideo, quando S. Clemens Papa Primus, qui fuit Apostolorum discipulus, nominat *Ministros*; per eos intelligit *Acolythos*; & equidem Lexicon Græcum antiquum

(quod apud me est) impressum Basileæ Anno Domini 1539. in Verbo Acolythos, vertit, Ministrans in rebus corporis. Igitur Acolythi tunc nominabantur Ministri, eorum enim officium præcipuum erat præparare urceolos cum vino, & hostias pro Missa ministrare, idest porrigere Subdiacono defendendas ad Altare, prout etiam lumina præparare in Ecclesia; & Cereos accensos deferre in decantatione Evangelii, ut latè in Dec. XX. demonstrabitur. Per Janitores autem non est incongruum intelligere Oñarios, qui custodiebant januas Ecclesiæ tempore Missæ; & per Laborantes alios Clericos Lectores, vel Exorcistas, qui laborabant in explicanda doctrina Christiana fidelibus, & eos edocendo fidei mysteria, & præcepta Decalogi, juxta ministerium ex ordinibus receptis sibi competens. Concordat S. Dionysius Areopagita, & ipse Apostolorum discipulus, dum in libro de Eccl. Hierarb. cap. 3. dicit: Ministrorum alii sunt ad portas Templi clausas, alii aliiud proprii Ordinis operantur; alii autem Sacramentibus proponunt super Altare Sacrum panem, & benedictionis Calicem. In quibus verbis non obscure designantur; tum Clerici quatuor minorum Ordinum, tum Subdiaconi, qui etiam in illo principio Ecclesiæ erant in usu; siquidem per illa verba, Stant ad portas Templi, innuit Oñarios; per illa, Alii aliud proprii Ordinis operantur, denotat Lectores, & Exorcistas; per illa, Alii Sacramentibus proponunt super Altare Sacrum panem, & benedictionis Calicem, designat aperte Acolythos, qui hæc porrigunt Subdiacono. Quare concludendum dicimus, omnes septem Ordines fuisse in usu in primitiva Ecclesia, & vim, ac rationem Sacramenti propriam quemlibet eorum semper habuisse. Plura de antiquitate minorum Ordinum differit Emin. Card. Bona Angl. Litr. lib. 1. c. 2. ubi sub n. 17. refert Doctorem Angelicum opinionantem, in primitiva Ecclesia propter paucitatem ministrorum omnia inferiora ministeria Diaconis fuisse solita demandari, ut in Suppl. 3. p. 47. art. 2.

Ad Ultimam argumentum non est necessaria responsio; cum jam sub num. 23 supra ostensum sit secundum Scotistas esse Sacramentum; & secundum Thomistas habere rationem Sacramenti, non tamen distincti à Presbyterato, sed tamquam complementum Ordinis Sacerdotialis.

DECISIO VII.

ARGUMENTUM.

Ostenditur, Materias, & formas Ordinum esse à Christo Domino institutas. Examinatur ardua illa Quæstio, Cur Græci conferant Ordines Sacros sine portione materie tangendæ ab ordinato; sed sola manu impositione? Rationes, & auctoritates pro infallibilitate Concilii Florentini, Eugenii Papæ Quarti, & ipsius Ecclesiæ Romanæ, præcipue circa materias, & formas Sacramentorum. Duplici dicendi modo conciliatur discrepantia Ecclesiæ Græcæ, & Latine circa collationem Ordinum.

SUMMARYUM.

- 1 Materia, & Forma Ordinum an sint instituta à Christo?
- 2 Materia, & forma quemam sit?
- 3 Materia Ordinum aliaremotâ, alia proxima.
- 4 Forma Ordinum cur imperativè proferatur?
- 5 Christus instituit materiam, & formam omnium Ordinum? & n. 27.
- 6 Materie, & Formæ Sacramentorum Institutio cur non fuit demandata Apostolis, vel Ecclesiæ?
- 7 Sacramenta cur immediatè à Christo sint instituta?
- 8 Apollo, de quo 1. Cor. 1. quisnam esset?
- 9 Gratia sanctificans à Christo immediatè provenit?

- 10 Græci cur Ordines Sacros conferant sine materia?
- 11 Et cum forma deprecativa?
- 12 Rituales Græci antiqui.
- 13 Arcudii Coreyri Græci Tradatus.
- 14 Quæstio ardua de differentia Ordinationis in Ecclesia Latina, & Græca.
- 15 Florentini Concilii decretum de materia, & forma Ordinum.
- 16 Concilia generalia quando sint infallibilia?
- 17 Papa respondens à Cathedra, errare non potest.
- 18 Ordinum Materie, & Forma an esset in usu ante Eugenium IV.
- 19 Materie Ordinum in Ecclesia Latina congruentia: & num. 20.
- 20 Græci tempore Concilii Florentini an in collatione Ordinum adhiberent instrumentum pro materia?
- 21 Philadelphienfis Metropolitanæ attestatio de usu instrumentorum in Ordinationibus apud Græcos.
- 22 Manuum impositio in Scriptura Sacra erat Ordinationis.
- 23 Arcudii assertio quod Græci ordinantur sola manu impositione.
- 24 Romæ tenetur Episcopus Græcus, qui ordinat more Græco.
- 25 Discrepantia Ordinationum Latine, & Græcæ Ecclesiæ quomodo conciliatur?
- 26 Christus instituit materiam, & formam Ordinum in genere tantum?
- 27 Christus essentialiter conferunt eosdem Ordines, quos Græci Latini.
- 28 Christus non unam tantum materiam Ordinum, sed plures instituit.
- 29 Latina Ecclesia cur permittat Ordinationes Græcorum?
- 30 Ordines per traditionem Instrumentorum quando ceperunt conferri?
- 31 Ecclesia Romana servat traditiones Apostolorum incorruptas.
- 32 Errare in fide non potest, nec circa Sacramenta.
- 33 Ecclesia an possit mutare materiam, & formam Ordinum?

Antequam ad singulorum Ordinum naturam, & proprietates explicandas haberetur accessus, visum fuit necessarium, & opportunum à Studiosis nostris requirere, An Christus Dominus assignaverit in individuo Formam, & Materiam pro Sacramento Ordinis; veluti fecit in aliis Sacramentis, veluti in Baptismo, Eucharistia &c. Pro faciliori intelligentia, ac resolutione Quæstio præmissæ tria.

Primum: Quod sicut omnia Sacramenta habent suam materiam, & formam institutam à Christo Domino, sine quibus non possunt valide conferri; ita etiam Sacramentum Ordinis oportet, ut prædictas materiam, & formam à Christo Domino assignatas habeat; est autem Materia illud, per quod Ordo ab Episcopo confertur. Forma verò sunt verba, quibus significatur potestas, quæ per talem Ordinationem communicatur Ordinato, ut habetur in Concilio Florentino in Instrum. Armenor. & docet S. Thomas in Suppl. 3. p. qu. 34. art. 4. & 5.

Secundum præmissum: Materia Ordinis, sicut in aliis Sacramentis, est in duplici differentia; alia remota; & alia proxima. Materia remota est res illa, quæ traditur tangenda Ordinato, ut Calix cum vino, & Patena cum hostia Sacerdoti; prout Diacono liber Evangeliorum, de quibus in particulari agemus infra in singulis ordinibus. Materia verò proxima est ipsa traditio rei ab Episcopo facta; necessitas autem utriusque materie prædictæ ex eo resultat, quia illa est materia Sacramenti, per quam Sacramentum conficitur; sed ad conficiendum Sacramentum non solum opus est re, sed ejusdem rei traditione; prout in Ba-

Baptismo, aqua est materia remota; ipsius verò applicatio per ablutionem est materia proxima.

Tertium præmissum: Forma hujus Sacramenti Ordinis, ut dictum est, sunt verba, quæ proferuntur Episcopo; quæ quidem verba proferuntur imperativo modo, dicendo: *Accipe potestatem* &c. unde notare oportet, quod in aliis Sacramentis dicuntur verba modi indicativi, ut *Ego te baptizo* &c. *Signo te signo Crucis* &c. ea ratione, quia cætera Sacramenta principaliter sunt instituta ad sanctificandum suscipientem, ut est particularis persona; at Ordo est institutus à Christo Domino principaliter ad sanctificationem Ministrum, tamquam persona publica in Ecclesia, id est in istis Reipublicæ, dum eis datur auctoritas, dicendo: *Accipe Sceptrum*, vel *Pileum*, vel *Baculum potestatis*: in aliis autem Sacramentis forma significat gratiam significantem, quam operantur in suscipientibus tamquam personis privatis, & sufficientem indicare per verba modi indicativi. Ita S. Thomas in citat. quæst. 34. art. 2. & Sotus in 4. dist. 24. q. 1. art. 8.

Hic ita præmissis pro responsione ad Quæsitum dictum fuit, quod absque ulla hæffestatione, materia, & forma Sacramenti Ordinis instituta, & determinata fuit à Christo Domino. Fundatur hæc responsio in Tridentino Concilio sess. 7. can. 1. in quo definitum est, omnia septem Sacramenta esse instituta à JESU CHRISTO Domino nostro. Ergo ab ipso fuerunt instituta materia, ac forma Sacramentorum omnium; quia sine materia, & forma non esset Sacramentum. Spectabat autem ad Christum instituire, & determinare materiam, & formam Sacramentorum, quia Sacramenta sunt fundamenta Ecclesiæ, quæ ex latere Christi prodierunt, unde scripsit S. Ambrosius lib. 4. de Sacram. cap. 4. *Auctor Sacramentorum quis est, nisi Dominus JESUS?* Idcirco instituire, & determinare materias & formas Sacramentorum non fuit demandatum Apostolis, qui non fuerunt auctores, sed dispensatores Sacramentorum, juxta illud Pauli 1. Cor. 4. *Sic nos existimet homo, ut ministros Christi, & dispensatores Mysteriorum Dei.* Nec fuit concessum Ecclesiæ; quæ non habet potestatem excellentiæ Sacramentis superioriorem; sed tantum ministerialem, & Sacramentis alligatam; itaut possit quidem mutare cæremonias accidentales in eorum administratione, salva tamen semper substantia à Christo Domino instituta, ut declaravit idem Concilium Tridentinum sess. 21. cap. 2. Et eadem congruum fuit ut Sacramenta, & eorum materia, & forma instituerentur immediatè à Christo Domino ob tres præcipuas rationes, quas ponit S. Thomas 3. p. q. 64. art. 4. ad 1. & ad 3. Prima fuit ob hominum utilitatem, ut in alio homine spem ponerent. Secunda, ne essent diversa Sacramenta, ex quibus divisiones, & schismata orientur, sicut apud illos, qui dicebant 1. Cor. 1. *Ego sum Paulus, ego autem Apollo, ego verò Cepheus.* (Apollo erat Judæus quidam Alexandrinus genere, Vir eloquens, potens in scripturis, qui fidem Christi magno fervore prædicabat, ut notat Cornelius à Lapide ad 1. Cor. 2. q. 2. & hoc nomen Apollo est indeclinabile, ac diversum ab Apolline Deo gentilium. Tertia, ne essent multa capita in Ecclesia. His quartam congruentiam addit Emin. Cardin. de Lugo de Sacram. disp. 2. num. 83. quia Sacramenta causant efficaciter gratiam; idcirco non poterant ab alio, quam ab ipso Christo, qui est Auctor gratiæ, & propter unionem hypostaticam habuit potestatem excellentiæ, per quam & leges ferre, & Sacramenta instituire, gratiamque dare ei concessum fuerat. Idem observant Salmanticenses trad. 1. de Sacram. cap. 3. num. 21. Gobatus trad. 1. n. 15. & Layman lib. 5. trad. 1. cap. 5. num. 1. Igitur sicut Christus instituit Sacramentum Ordinis, ita ab ipomet Christus fuerunt determinatæ materia, & forma omnium Ordinum, ut latissime probat ex Canonistis Fagnanus in Cap. Cum venisset, a. num. 80. & seq. de Sacra Un. tom. 2.

De Sacramento Ordinis.

Cæterum hac responsione flante, insurgit difficultas magna ob praxim diversam, quam servant Græci cum omni Ecclesia Orientali in conferendis Ordinibus absque ulla traditione materie, seu Instrumentorum; sed per solam manuum impositionem super caput Ordinandum, & cum verbis deprecativis, ut constat ex pluribus Euchologiis, & Ritualibus Græcis antiquis, antiquioribus, & antiquissimis, quos per extensum ponit Joannes Morinus De Sacra. Ordinis 13. part. 2. à pag. 52. & seqq. nec non Gaspar Ivenim in Commentar. Hist. & Dogm. de Sacramentis tom. 2. Dissert. 9. quæst. 9. cap. 1. pag. 943. de qua Praxi mentionem faciunt etiam Salmanticenses De Sacram. Ord. trad. 8. cap. 2. num. 6. Emin. Card. de Lugo De Sacram. in gen. d. disp. 2. num. 85. Cononius lib. 2. Controv. 1. num. 19. Emin. Card. de Lauræa de Sacram. Ord. disp. 6. n. 52. & copiosè Fagnanus in cit. cap. Cum venisset, à num. 90. De Sacra Un.

Hæc attenta Praxi diversæ Græcorum doctissimus Diana part. 8. trad. 1. resol. 42. reposita in Opere Coordinato tom. 3. trad. 1. resol. 67. appellat hanc quæstionem satis arduam, propter quam torquentur doctissimi hominum ingenia; siquidem habemus doctrinam Concilii Florentini in Bulla Eugenii Quarti, in qua pro instructione Armenorum §. 15. ita definitum fuit: *Sextum Sacramentum est Ordinis, cujus materia est illud, per cuius traditionem confertur Ordo; sicut Presbyteratus traditur per Calicem cum vino, & patena cum pane porreditionem. Diaconatus verò per libri Evangeliorum dationem. Subdiaconatus verò per Calicem vacui cum patena vacua superposita traditionem. Et similiter de aliis per verum ad ministeria sua pertinentium assignationem. Forma Sacerdotis talis est: Accipe potestatem offerendi Sacrificium in Ecclesia pro vivis, & mortuis. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Et sic de aliorum Ordinum formis, prout in Pontificali Romano late continetur. Hæc Bulla incipit: Exultate &c. & inter illas Eugenii IV. est Constitutio XIX. solemniter publicata in Concilio generali habito Florentiæ, præfente eodem Eugenio IV. Anno Domini 1439. die 22. Novembris; Pontificatus ejus Anno nono.*

Cum igitur definitum sit ab ipso Ecumenico Concilio, præfente, & approbante Papa, quod Materia Sacramenti Ordinis sit res illa, quæ per Episcopum tangenda traditur Ordinandis; Forma verò illa verba, quæ in ejusdem rei traditione proferuntur, dicendum est, hæc esse materiam, & formam Ordinum ea ratione, quia Decreta Conciliorum generalium, per Papam approbata, in rebus concernentibus articulos fidei, vel Sacramenta, sunt infallibilia, & effectus hærefis de eorum veritate dubitare, ut docent Theologi, ac Canonistæ, & præcipue Emin. Card. de Lauræa in 3. Sent. tom. 3. in tradatu de Fide disp. 5. art. 2. §. *Unico per tot.* Cononius lib. 3. Controv. 10. num. 62. & 63. atque Fagnanus in cap. Antigonus à num. 31. & seqq. de Patris, in d. tom. 2. pag. 535. Et circumscripta ejusdem Concilii infallibilitate Constitutio Eugenia supra dicta processit ab ipso Papa tamquam universalis Ecclesiæ Pastore, qui ita respondit ex Cathedra, unde sequitur, quod errare non poterit ob promissam ei à Deo infallibilitatem, juxta illud Luc. 22. 32. *Rogavi pro te Petro, ut non deficiat fides tua; & hoc latè probant S. Thomas 2. 2. q. 1. art. 10. Emin. Card. de Turrecrem. lib. 2. de Eccl. cap. 19. & Theologi, ac Canonistæ plurimi, quos cumulat Barbosa de Jure Eccl. Univ. lib. 1. cap. 2. à num. 38. & seqq. & à me demonstratum fuit de Sacramento Pœnitentiæ decif. 19. num. 19. ubi alios DD. allegavi.*

Confirmatur veritas diffinitionis prædictæ, quia 18. determinatio Eugenii IV. non fuit res nova, sed quæ erat in usu per plura antea sæcula; nam, quod traditio instrumentorum in ordinibus fit materia Sacramenti Ordinis, docuit Scotus, qui vivebat Anno 1300. & S. Thomas, & Bonaventura, qui ibi scri-

B 4

1 pferunt Anno 1250. De eadem locutus fuit Petrus Lombardus Magifter Sententiarum Anno 1140. Sed & ante illum mentionem faciunt eijusdem materiæ Ordinum Rituales Manufcripti S. Germani ad Pratis, & Tiliand, ut testatur Menardus in Notis ad lib. Sacram. S. Gregorii Pape pag. 292. quos confcriptos esse ait in Præfatione sui Operis circa Domini Annum millesimum. Uteriq; in Ordine Romano, quem citat Albinus Alcuinus, qui vivebat Anno 778. fit mentio de porrectione Calicis cum vino, & patenæ cum pane in ordinatione Sacerdotum, ut refert Sarnelius Epistol. Ecclesiasticar. tom. 1. Epist. 39. pag. 294. En itaque usus conferendi Sacramentum Ordinis per traditionem materiæ, qui vigebat per septem sæcula in Ecclesia Latina ante Eugenium IV. & creditur provenisse ab Apostolorum Principe Petro, etsi de eo nullus scripserit tamquam de re extra controversiam versante.

2 Accedit & illa ponderosa ratio, quia in omnibus Sacramentis Materia, & Forma debet esse talis, quæ demonstrat exteriori operationem interiorum, quam facit Sacramentum, ut ait S. Thomas in 4. dist. 3. q. 1. art. 3. q. 1. ad 4. Bene itaque traduntur instrumenta tangenda ab ordinando in omnibus ordinibus tantquam materiæ Sacramenti, quia per ea demonstratur potestas collata in ipso Ordine; ut patet tam in minoribus, quam in majoribus Ordinibus; datur enim Subdiacono pro materia tangenda Calix vacuus, & patena, atque liber Epistoliarum ad denotandum, quod sit habitus ad deferendam in Altare vasa Sacra pro Sacrificio, & ad Epistolam legendam. Diacono autem per librum Evangelii inmittitur jus illud prædicandi, & Presbytero per Calicem cum vino, & Patenam cum pane factas, quæ ei datur, consecrandi in Missa Corpus, & Sanguinem Domini, ut differit Reginaldus lib. 30. cap. 3. per totum.

3 Sed nec illud est omittendum, quod scribit Fagnanus in cit. cap. Cum venisset, num. 75. de Sacra Unã. scilicet probabile esse, quod olim in Ecclesia Orientali, & tempore Concilii Florentini, Ordines conferrentur per traditionem instrumentorum, & non per solam manuum impositionem, quia cum in eo Concilio actum sit de unione Ecclesiæ Orientalis cum Occidentali, & terminati fuerint articuli de Processione Spiritus Sancti, de Purgatorio, de Primatu Ecclesiæ Romanæ, & de Consecratione in fermentato, in quibus Græci discrepabant ab Ecclesia Latina, non est verificabile, quod nihil actum esset de collatione Ordinum sine traditione Instrumentorum, si tunc fuisset in usu apud Græcos ordinare Clericos absque dicta traditione cum tanta discrepancia Ecclesiæ Latinæ. Idcirco subdit ibidem Fagnanus, quod in quodam libro Græco, seu Opusculo de Sacramentis Gabriëlis Metropolitanæ Philadelphien. edito Anno 1600. legitur, Materiam Ordinis Sacerdotalis esse Sacratissimum Panem; & Sacrorum Vasorum numerum; seu, ut alii exponunt quantitatem, & reliqua cujusque Ordinis propria, uti moris est. Hoc opusculum integrum habetur apud Morinum de Sacram. Ordin. part. 2. pag. 163. Imò subdit idem Fagnanus, se curasse, ut insignis Religiosus S. Theologiæ Lector, & exprimatius Venetorum familiis percunderetur à Græcis, Venetiis de gentibus, quid hac in re observarent? Et respondeat, se, & omnes Græcos non sola uti impositione manuum in ordinando Sacerdotibus; sed panem in Patena, & vinum in Calice ordinandi tangendum porrigere. Unde sic ibidem concludit Fagnanus: Probabilis est igitur hunc morem ordinandi sine traditione Instrumentorum, nec olim viguisse, nec hodie vigere in Ecclesia Græca; ac si forte aliquando contrarium fuerit observatum; huiusmodi errorem irrepisse post Concilium Florentinum; quemadmodum etiam perplices à sui errores irrepserunt, post recidivum Schisma, & inexcusabilem recessum ab unione Ecclesiæ Romanæ.

4 Porro tria sunt, quæ non solum acquiescere dicitur per hunc exitum in Curia Romana & Canonistam, &

Prælatum, Sacrarum Congregationum Cardinalium Secretarium præstantissimum. Unum est, quod in locis Sacra Scripturæ, & in Conciliis citatis apud Diam Coordinatum d. tom. 3. traã. 1. resol. 67. num. 10. in quibus agit de Ordinatione Diaconorum, & Presbyterorum, fit mentio tantum de manuum impositione, prout etiam in Ritualibus Græcis antiquissimis, qui habentur impressi apud eundem Morinum part. 2. Alterum est, quod Petrus Arcudius Corcyrensis lib. 6. de Sacram. Ord. cap. 3. reprehendit supranominatum Metropolitanam Philadelphe de prædicta assertione, quod apud Græcos Materia Sacerdotii sit Sacer panis, & cæterus instrumentorum numerus, affirmans, quod Græci in Sacris ordinantur sola Pontificis manuum impositione; quod repetit cap. 5. concludens, præter manuum impositionem nullam aliam apud Græcos reperiri Materiam in ordinationibus. Porro Jo: Baptista Catamtyrites Italogræcus in suo tractatu de Vera Utriusque Ecclesiæ Sacramentorum concordia. Accu. 82. protestatur, doctrinam Philadelphienfis esse veram; Arcudii autem librum pluribus in locis fuisse à Græcis Schismaticis depravatam. Tertium, quod peculiaris Bulla Clementis VIII. incipiens Sanctissimus Dominus noster etc. diei 31. Augusti 1595. ex sententia S. Congregationis super reformatione Græcorum, decernit, Romæ habendum esse Episcopum Græcum Catholicum, qui Clericos Græcos Episcopis Latinis Italiz subiectos, cum eorum dimissis ordinis ritus Græco: idest non per instrumentorum traditionem, sed sola manuum impositione, ut oculis propriis vidisset Romæ testatur Emin. Card. de Lugo d. tract. de Sacramentis in genere disp. 2. num. 85. his verbis: Nunc in Ecclesia Græca non solum Episcopi Schismatici, sed Catholici etiam, & qui Romæ degunt, dum Græcos Presbyteros ordinant, sciente, & consentiente Summo Pontifice (me præsertim) non per Calicem, & Patenam porrectionem ad faciunt, sed per manus impositionem super caput ordinandi. Ergo non est damanda à nobis Ecclesia Orientalis ob hunc ritum, & modum ordinandi, quem Summi Pontifices sciunt, tolerant, non condemnant, imò etiam Romæ permittunt, ut latissime demonstrat Morinus de Sacra. Ordin. part. 1. cap. 4. ubi allegat Bullas Leonis X. Clementis VII. & VIII. nec non Pauli V. & Urbani VIII. Summorum Pontificum approbantium Græcos ritus in Ordinationibus Sacris.

5 Pro Conciliatione hujus discrepanciæ, & resolutione tantæ difficultatis, duos reperio apud Doctores respondendi modos. Unus est, quod Christus Dominus non determinavit in specie Materiam, & Formam hujus Sacramenti Ordinis; sed eas genericè tantum instituit, ut scilicet per materiã adhiberet aliquod signum sensibile significativum potestatis, quæ traditur; & pro forma adhiberentur verba sufficienter exprimentia eamdem potestatem. Hinc fit, quod utraq; Ecclesia Latina, & Græca servat essentialiter Materiam, & Formam à Christo institutas, quamvis determinatio signi sensibilis, & materialis prædictam potestatem significantis diversã sit apud Græcos, & Latinos; quia illi utuntur tantummodo impositione manuum, cum verbis indicantibus (etsi non ita clarè) facultatem spiritualem, quam recipiunt ordinati: at Ecclesia Latina præter manuum impositionem in Ordine Diaconatus, & Presbyteratus, utitur traditione libri Evangeliorum in illo; & Calicis cum vino, & Patenæ cum pane in isto, ad majorem expressionem ejusdem potestatis ab Ordine collato provenientis. Ex his sequitur, quod Ordines, quos conferat Ecclesia Græca non sunt diversi, nec specie distincti ab illis, qui conferuntur in Ecclesia Latina, sed tantum accidentaliter differunt: licet enim habeant diversas materias, & formas; illa tamen diversitas non est formalis, sed tantum materialis, id est quod ordinantur ad eundem effectum significandum, & caustandum;

sandum; unitas autem, vel diversitas specifica signi sumitur ex unitate, vel diversitate specifica rei significatæ. Ita respondet noster ferè innumerabilis Doctorem, quos citat, & sequitur Diana part. 6. traã. 8. resol. 18. Item part. 8. traã. 1. resol. 42. Nec non part. 10. traã. 11. resol. 65. Quæ nunc extant in Coordinato tom. 2. traã. 5. resol. 1. & resol. 2. prout etiam in tom. 3. traã. 1. resol. 67. Inter quos Eminentiissimi Cardinales Bellarminus De Sacram. Ord. lib. 6. cap. 7. in fine; & de Lugo de Sacram. in genere disp. 2. sect. 5. n. 86. Petrus à S. Joseph, Amicus, Jo: Præpositus, Arcudius, Fornarius, Vasquez, Francisus de Lugo, & alii, quibus additulantur doctissimi Salmanticenses de Sacram. Ord. lib. 6. cap. 4. num. 48. & traã. 8. cap. 2. num. 5. Gonetus tom. 5. traã. 7. de Sacram. Ordin. disp. 2. n. 62. Fagnanus in cit. cap. Cum venisset. De Sacra Unã. n. 28. ubi alios allegat; & his omnibus addit Emin. Card. de Lauræa in 4. sent. tom. 3. disp. 6. num. 103. ita scribentem: Christus instituit Ordinem, assignansque Materiam, & Formam Ordinum in genere, permittens, ut Ecclesia determinaret sensibilia, que significant collationem alicujus potestatis, habuit pro obiecto non hoc, vel illud sensibile tantum, puta impositionem manus, vel traditionem libri, aut utrumque; sed hæc, & alia, que vellet Ecclesia deputare. Et num. 171. ita subiungentem: Replicò, aliter non posse hæc salvari (scilicet discrepantiam Ecclesiæ Græcæ, ac Latinæ in collatione Ordinum) nisi dicatur, quod Christus Dominus, Materiam Sacramenti Ordinis, sicut & Formam determinavit in genere; ut scilicet res quedam tradantur, & verba proferantur, que significant collationem alicujus potestatis. Hoc enim modo salvatur varietas hæc Materialium.

6 Alter modus respondendi, ac conciliandi supra dictum discrimen utriusque Ecclesiæ est; dicere, quod Christus Dominus determinaverit Materiam, & Formam Ordinum non tantum in genere, sed etiam in specie; non tamen unam tantummodo, sed multiplicem, videlicet tam illam, quæ adhibetur in Ecclesia Latina, quam illam, quæ utitur Ecclesia Græca; itaut sub disjunctione, vel hæc, vel illam Ecclesia usurpare fecundum quod magis expedire arbitraretur, attenta regionum, vel temporum diversitate. Hanc responsonem tradit Cotonius d. lib. 2. de Sacramentis Controv. 1. num. 20. quam etiam docuisse dicit Emin. Card. Pallavicinum lib. de Sacramentis cap. 4. num. 66. & ante ipsum Emin. Card. de Lugo d. disp. 2. sect. 5. & magis explicite in disp. 7. num. 8. ubi ita concludit: Advertit, cum dicimus, Christum instituisse per se omnia, & singula Sacramenta, non intendere nos, singulorum materiam fuisse omnino determinatam à Christo, nam ut vidimus disp. 2. sect. 5. Christus in aliquibus Sacramentis solam determinavit materiam in genere, verbi gratia in ordine ad actionem externam, que sufficienter significet traditionem potestatis. Unde idem Ordo Sacerdotii apud Latinos confertur per porrectionem Hostiæ, & Vini etc. apud Græcos vero per solam manuum impositionem, cum verbis significativis traditionem potestatis. Utraque autem materia fuit à Christo instituta non determinatè, sed disjunctim, ut supra diximus.

7 Ex his duobus Primus modus dicendi est communior apud Doctores; sed Cotonius d. lib. 2. Controv. I. num. 24. ait: Mibi placet posterior ille dicendi modus, nimirum quia hoc modo redduntur probabiles omnes mysticæ, atque arcane significatiõnes circa ejusmodi materias, & formas, utpotè quarum Auctor præ Summa sapientia nullam quantumvis admississem congruentiam in ipsis non vidit. Eligat studiosus ex his modis illum, qui sibi magis arridet, ex utroque enim bene inferitur id, quod scribit Emin. Card. de Lauræa de Sacram. Ord. d. disp. 6. num. 53. quod materia, & forma Græcorum in Ordinibus conferendis una, & eadem, essentialiter est cum Latina; utraq; enim significat

dari aliquam potestatem ordinato; alioquin Ecclesia non permisisset, ut Græci ita ordinarentur, ed vel maxime, quia Ecclesia Latina sæpè eorum riuo reformavit, & nullum præsertim verbum fecit de modo conferendi Sacramentum Ordinis apud eosdem Græcos, quod præsertim fuerat faciendum in Concilio Florentino, ubi de tollendis Græcorum erroribus dictum est, prout etiam ante sub Innocentio IV. Const. 14. Incipien. Sub Catholice. de quo diximus supra Decif. III. num. 46.

8 Adhuc autem fieri potest hæc instantia. Quonam tempore Ecclesia Latina cepit ordinare Clericos per instrumentorum traditionem? Respondetur, credendum esse, quod usque ab ejus initio, & postquam Divus Petrus Sedem suam Apostolicam Romæ firmavit. Etsi enim nihil reperitur scriptum in Conciliis, vel apud SS. Patres de hac instrumentorum traditione: nihilominus cum nemo possit ostendere, quando ceperit; sequitur ex traditione Apostolica cepisse, & semper in Ecclesia Latina continuasse; Ecclesia enim Romana servat traditiones Apostolorum incorruptas, & non docet nova, sed antiqua. cap. Preceptis. 12. dist. Julius I. Epist. 3. cap. 35. Pelagius II. Epist. 5. 7. & 8. Et ipsa nunquam erravit in fide, sed nec errare potest. cap. Arctia. cap. Memor sum. cap. Hæc est fides, cum seqq. 24. q. 1. præsertim circa doctrinam Sacramentorum. cap. Ad abolendam. De Hæreticis. Et tanti ponderis est traditio Ecclesiæ, quanti ipsa Scriptura. cap. Catholica. & cap. Ecclesiasticarum 11. dist. quod eruditè demonstrat Sarnelius tom. 2. Epist. 40. per totam. Idcirco nihil officit, quod in primis Ecclesiæ Sæculis non reperitur scriptum, quod Diaconi per libri Evangeliorum traditionem; Sacerdotes per Calicem cum vino, & Patenæ cum Hostia porrectionem ordinarentur, quia credendum est, id ex antiquitate traditionis semper in Ecclesia Latina fuisse in usu; ut optime firmat Cotonius d. lib. 2. Controv. 1. num. 24. & facit d. cap. Ecclesiasticarum. 11. dist. in quo referuntur plures functiones sacræ, quæ sunt in Ecclesia, & nullibi sunt scriptæ; sed tantum ex traditione observatæ. Tantò magis, quia ut docet S. Thomas in 4. dist. 7. q. 1. art. 1. essentialia Sacramentorum occultabantur in primitiva Ecclesia ob irrisorem gentilium, & deinde SS. Patres nominarunt Ordinationem per antonomasiam Manuum impositionem; quia sicæam nominarunt Apostoli, ut docet scribit Fagnanus tom. 2. in cap. Presbyter. num. 38. & 39. De Sacra non iterum.

9 Quod si quis petat, an hodie Ecclesia possit mutare materiã, & formam Ordinum, & alias consimiles introducere? Respondet Emin. Card. de Lauræa disp. 5. de Sacram. Ord. num. 49. Se non audere dicere pro, vel contra. Utrumque posse asseverari; sed Romanæ Ecclesiæ judicio id esse relinquendum. Fagnanus autem in cit. cap. Cum venisset. num. 89. de Sacra Unã. adhæret negativè ob rationes ibi per cum allegatas.

DECISIO VIII. ARGUMENTUM.

Disputatur, An in collatione Ordinum materia sit tangenda Tactu physico, vel sufficiat Tactus Moralìs? Præmittitur elegans narratio quinquè sensuum exteriorum hominis, & eorumdem utilitas, ac excellentia. Inde ostenditur, sensum Tactus ob præstantiam Manus humanæ præcellere in multis, præsertim ex dignitate Sacerdotali, quam Homo acquirit tactu materiæ in Ordine Sacro. Resolvitur Quesitio pro Tactu Physico, Ratione, Auctoritate DD. & Tutori opinionone, quæ in consecratione Sacramentorum semper est amplectenda.

SUMMARYUM.

1 Tactus materiæ in Ordinatione an sit de necessitate Sacramenti?

2 Sen-